

1 הגמרא מסתפקת בדעתו של רבי אליעזר האומר שהבא על אותה
2 ערוה כמה פעמים חייב על כל ביאה וביאה: **אִיפְעִיָא לְהוּ** – הסתפקו
3 בני הישיבה, אדם ש**קָצַר** בשבת שיעור חיוב [שהוא כגרוגרת], וחזר
4 ו**קָצַר** באותה העלמה שיעור נוסף, **מָה לִּי אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר** – מה
5 יאמר בזה רבי אליעזר. ומבארת הגמרא את צדדי הספקי: **מַעֲמָא**
6 **דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר הָתָם** – האם טעמו של רבי אליעזר שם, לגבי הבא על
7 ערוה פעמיים שחייב שתיים, **מִשּׁוּם דְּהוּא דְּעֵבֵד תְּרִתִּין** – כיון שעבר
8 על העבירה פעמיים, ו**אֲמַטּוּל לְהָבִי** – ומחמת כן **אָמַר שְׁחִיב עַל כָּל**
9 **אַחַת וְאַחַת**, ואם כן **הָבֵא נִמְי** – אף כאן כיון דְּעֵבֵד תְּרִתִּין, יתחייב
10 שתיים. או דלמָא – או שמא נאמר דמַעֲמָיָה דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר הָתָם, לגבי
11 שתי ביאות, שחייב על שתיהן, **מִשּׁוּם דְּאִי אֲפִשְׁר לִּי לְעַרְכֵּן לְבִיאוֹת**
12 **זוּ בְּזוּ** – מחמת שאינו יכול לעבור על שני האיסורים בבת אחת, ולכן
13 הוא מחשיב זאת כשני מעשים נפרדים לגמרי, ו**אֲמַטּוּל לְהָבִי** –
14 מחמת כן **אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר שְׁחִיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת, אֲכַל קָצַר**
15 **כְּגִוּוֹנָתָהּ, וְחִזְר וקָצַר כְּגִוּוֹנָתָהּ בְּהַעֲלֵם אַחַת, כִּיּוֹן דְּאֲפִשְׁר לִּי**
16 **לְעַרְב וּלְקַצֹּר שְׁתֵּי גִוּוֹנֹת בְּבַת אַחַת, אִינּוּ חֵיב אֶלָּא אַחַת, מֵאִי**
17 – מה יסבור בזה רבי אליעזר.

18 הגמרא מביאה מחלוקת בפשיטת ספק זה: **אָמַר רַבָּה, מַעֲמָא דְּרַבִּי**
19 **אֱלִיעֶזֶר הָתָם** – שם, לגבי הבא כמה ביאות בערוה אחת, הוא **מִשּׁוּם**
20 **דְּעֵבֵד תְּרִתִּין** – כיון שעבר שתי עבירות, וממילא **הָבֵא נִמְי** – אף כאן,
21 אם קצר וחזר וקצר בהעלם אחד, **הָא עֵבֵד תְּרִתִּין** – הרי עבר שתי
22 עבירות, ויתחייב שתיים. ורב יוסף **אָמַר, מַעֲמָא דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר הָתָם,**
23 הוא משום **דְּאִי אֲפִשְׁר לִּי לְעַרְכֵּן** לכמה ביאות יחד, והרי לכל אחת
24 יש חשיבות בפני עצמה, **אֲכַל באופן שֶׁאֲפִשְׁר לִּי לְעַרְכֵּן, כְּגוֹן כַּקֶּצֶר**
25 **וחזר וקצר, אין כל קצירה חשובה כמלאכה בפני עצמה, ואִינּוּ חֵיב**
26 **אֶלָּא אַחַת.**

27 הגמרא מקשה על דעת רבה: **אִיתִיבִיהּ אַבְיִי לְרַבָּה, שִׁנּוּי בְּבִרְיִיתָא,**
28 **רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְחִיב בְּשַׁבַּת עַל וְלִדִּי** [תולדות] **מְלָאכּוֹת בְּמִקּוּם**
29 **אַכּוֹת מְלָאכּוֹת,** כלומר, אם עשה בהעלם אחד אב מלאכה וגם
30 תולדה של אותה מלאכה, חייב שתיים. ויש לדייק מהברייתא
31 שדווקא באב ותולדה הוא מחייב שתיים, **הָא – אַבְל אִם עֵבֵר עַל אֶב**
32 **וְאֵב בְּבַת אַחַת –** בהעלם אחד, שעשה את אותו אב מלאכה
33 פעמיים, כגון קצר וקצר, **פְּטוּר מִלְּהִבִּיא שְׁתֵּי וְחִיב רַק אַחַת,** והבינה
34 הגמרא שמדובר באופן שעשה את שתיהן בזה אחר זה, **וְאִי אֲמַרְת**
35 **כְּדַבְרִיךְ, דְּמַעֲמָא דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַמְּחִיב בְּעִרְיָת עַל כָּל אַחַת וְאַחַת**
36 **הוא מִשּׁוּם דְּעֵבֵד תְּרִתִּין –** שעבר פעמיים עבירה המחייבת קרבן,

37 **אָמַי –** מדוע בעבר פעמיים על אותו אב **פְּטוּר מִלְּהִבִּיא שְׁתֵּי,** והרי
38 סוף סוף עבר שתי עבירות.
39 מותרצת הגמרא: **אָמַר מִרְּבִיָּה דְּרַבְּנָא, אֲנָא – אִנִּי, וְרַב נְחוּמִי פֵר**
40 **זְכָרְיָה, תְּרִימָנָא –** ביארנו ברייתא זו, באופן שלא יקשה ממנה על
41 רבה, **הָבֵא נִמְי עֶקְרִינִין –** כאן בברייתא זו, שמוכח ממנה שרבי
42 אליעזר מחייב שתיים רק בעובר על אב ותולדתו, באיזה אופן מדובר,
43 שעשה את האיסורים בבת אחת, כגון **בְּדִלִית הַמּוֹדֵלִית –** בענף של
44 גפן שאין בו ענבים הגדל ומטפס על גְּבִי עַץ תְּאִינָה שיש בו פירות,
45 ו**קָצַצְנָא בְּשַׁבַּת בְּבַת אַחַת,** את התאנים לאכילה, וזהו אב מלאכה של
46 קוצר, ואת זמורות הגפן להסקה, וזו תולדה של קוצר, ו**מִשּׁוּם הָבִי –**
47 ומחמת כן **מְחִיב רַבִּי אֱלִיעֶזֶר שְׁתֵּי חֲטָאוֹת,** אף שהיו שתי הקציצות
48 בבת אחת, **הוּאִיל וְשְׁמוֹת מוֹחֲלִקִין –** שמות המלאכות חלוקות, שזה
49 אב וזו תולדה, ו**גוֹפִין מוֹחֲלִקִין,** שהרי הם שני עצים שונים. ומבארת
50 אבות מלאכה, **הֵיכִי מְשַׁבְּחָת לָהּ דְּמִפְטֹר –** באיזה אופן יהא פטור
51 מלהביא שתי קרבנות אלא יביא רק אחד, כמו שדייקנו לעיל, שרק
52 באב ותולדה חייב שתיים ולא באב ואב, **כְּגוֹן שְׁקָצַר שְׁתֵּי גִוּוֹנֹת**
53 **בְּבַת אַחַת, שאין כאן שתי מלאכות נפרדות שהרי עשה את שתיהן**
54 **בבת אחת** וגם אין כאן גופים מחולקים שהרי שניהם באילן אחד, ואף
55 שמות מחולקים אין כאן שהרי בשניהם הוא עובר משום אב מלאכה
56 של קוצר. **אֲכַל אִם קָצַר כְּגִוּוֹנָתָהּ, וְחִזְר וקָצַר כְּגִוּוֹנָתָהּ, חֵיב, וכפי**
57 **שאמר רבה בדעת רבי אליעזר, שאם היו אלו שני מעשי עבירה**
58 **נפרדים, אף שעשאן בהעלם אחד, חייב שתיים.**

משנה

60 משנתנו ממשיכה ומביאה שאלה נוספת ששאל רבי עקיבא את רבן
61 גמליאל ורבי יהושע: **ועוד שְׁאֵלֵן רַבִּי עֲקִיבָא את רבן גמליאל ורבי**
62 **יהושע, אֲכַר הַמְּדוּלָּדל בְּפַהֲמָה –** אבר של בהמה שנתלש רובו
63 מגופה, אך עדיין הוא מחובר אליה במקצה, **מָהוּ –** מה דינו, האם
64 הוא נחשב כאבר התלוש מן החי, שמטמא טומאת נבילה, או שדינו
65 עדיין כמחובר וטהור.
66 **אָמְרוּ לֹא רבן גמליאל ורבי יהושע, דבר זה לא שְׁמַעְנוּ, אֲכַל שְׁמַעְנוּ**
67 **דִּין דומה לו, לגבי אֲכַר הַמְּדוּלָּדל בְּאָדָם, שְׁהוּא מְהוּר, ואינו מטמא**
68 **כמת, שנאמר לגבי טומאת אדם (במדבר ט"ד) 'כִּי יָמוּת, והרי לא מת.**
69 **והמשיכו ואמרו לו, וְכֵן הָיוּ**

נוסח המברק שהואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לשלוח לאנ"ש שי' בכל מרחבי תבל לקראת חג הפסח, ה'תשמ"ה

ביום ההילולא של אדמו"ר הצמח צדק ואור לי"ד ניסן זמן הפסח וערב ש"ק

אביע איחולי וברכותי לחג הפסח כשר ושמח וכולי. וש"ק ושלוש שהוא ראשיתו, עונג וחירות בשלימותם לכל בניי במושבותם

וילכו מחיל אל חיל בכל הפירושים בימי עקבתא דמשיחא אלה,

וכי"ז יקרב עוד יותר קיום היעוד והשכר בספר דוד מלכא משיחא: יראה אל אלקים בציון.

כבוד וברכת שבת והחג

מנחם שניאורסאהן

לגמרי מכל הבגדים. ואם אכן כבר יצאו מכולן, ונפלו על מאכלים,
 הרי הם מְשִׁירִין את המאכל לקבל טומאה, אך אינם מטמאים אותו,
 כיון שבעודם על בגד הזב או טמא המת לא היה להם שם משקה
 לקבל טומאה (שְׂאִין נְשָׁבִין אֵלָא לְאַחַר שִׁיבָאוּ מִגּוֹפּוֹ). ועל דבר
 זה אָמַר רַב יוֹסֵף, מתי משקים אלו אינם נטמאים מזוב, בְּנִיתָיו בְּכָל
 בְּהֵמָה, שבשעת הפרישה הם נפרדים מיד מהבגד הטמא, אבל אם הם
 נמשכים לאט על הבגד הרי נטמאו ממנו, ואם נפלו על מאכל הרי
 הם מטמאים אותו.

משנה

משנתינו ממישיכה להביא את שאלותיו של רבי עקיבא: וְעוֹד שְׂאֵלָן
 רַבִּי עֲקִיבָא לְרַבֵּן גַּמְלִיאֵל וּרְבִי יְהוֹשֻׁעַ, הַשּׁוֹחֵט בְּשׂוּגָה הַמְּשִׁיחַ וְזָכִים
 בְּחַיִּין – מִחוּץ לְעוֹרָה בְּהַעֲלֵם אֶחָת, שלא נודע לו חטאו בין שחיטה
 לשחיטה, אלא רק לאחר כל חמשת השחיטות, מהו – מה דינו, האם
 חַיִּיב קָרְבַּן חֹטֵאת עַל כָּל אֶחָת וְאֶחָת מִדֵּה שְׁחִיטוֹת, או שחייב אֶחָת
 עַל כּוֹלָן.

אָמְרוּ לוֹ רַבֵּן גַּמְלִיאֵל וּרְבִי יְהוֹשֻׁעַ, לֹא שְׂמַעְנוּ דְבַר בְּדִין זֶה. אַךְ אָמַר
 רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, שְׂמַעְתִּי דִּין דּוּמָה לְזוֹה, בְּאוֹכֵל מִזְבַּח אֶחָד קוֹדֵם שְׂנוֹרָק
 דְּמֹו, מִחֲמַשָּׁה תַמְחוּיִין, בְּהַעֲלֵם אֶחָת, שֶׁהוּא חַיִּיב קָרְבַּן עַל כָּל
 אֶחָת וְאֶחָת מִשּׁוּם מְעִילָה, כיון שהחלוקה למיני תבשילים שונים
 מחשיבה זאת כחמש עבירות חלוקות, וְרוּאָה אֲנִי שֶׁהַדְּבָרִים קָל
 וְחֻמְרָא, שאם התמחוין מחלקים לחייבו על כל תמחוי ותמחוי, קל
 וחומר שהגופים מחלקים ואם שחט חמשה זבחים בחוץ, יתחייב על
 כל אחת ואחת מהבגמות ששחט.

המשנה מביאה את דעת החולק, ולדבריו היה נוסח אחר במשא ומתן
 זה: אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, לֹא כֵּךְ שְׂאֵלָן רַבִּי עֲקִיבָא, אֵלָא שְׂאֵלָתוֹ הִיטָה
 בְּאוֹכֵל בְּשׂוּגָה בְּשַׂר נֹתֵר מִחֲמַשָּׁה זָכָיִים בְּהַעֲלֵם אֶחָת, מהו – מה
 דינו, האם חַיִּיב חֹטֵאת אֶחָת עַל כּוֹלָן, או שחייב עַל כָּל אֶחָת וְאֶחָת.
 אָמְרוּ לוֹ רַבֵּן גַּמְלִיאֵל וּרְבִי יְהוֹשֻׁעַ, לֹא שְׂמַעְנוּ דְבַר בְּדִין זֶה. אַךְ אָמַר
 רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, שְׂמַעְתִּי דִּין דּוּמָה לְזוֹה, בְּאוֹכֵל מִזְבַּח אֶחָד בְּחֲמַשָּׁה
 תַמְחוּיִין בְּהַעֲלֵם אֶחָת, שֶׁהוּא חַיִּיב עַל כָּל אֶחָת וְאֶחָת מִשּׁוּם
 מְעִילָה, וְרוּאָה אֲנִי שֶׁהַדְּבָרִים קָל וְחֻמְרָא, שאם התמחוין מחלקים
 לחייבו על כל תמחוי ותמחוי, כל שחט שהגופים מחלקים ואם אבל
 מחמשה זבחים שונים יתחייב על כל אחד ואחד.

אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא, אִם דְּבַר זֶה שֶׁאַתָּה אָמַר הוּא הִלְכָה שְׂקִיבֶלֶת
 מִרְבָּךְ, שהאובל נותר מחמשה זבחים חייב על כל אכילה ואכילה,
 נִקְבַּל את דבריך. אִם לְדִין – אַךְ אִם לֹא קִיבֶלֶת כֵּן, אלא אתה רוצה
 ללמוד זאת בקל וחומר, יֵשׁ הַשּׁוֹבֵה לְדַבֵּר, לדחות קל וחומר זה.

אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, הַשֵּׁב את תשובתך לקל וחומר זה. אָמַר לוֹ רַבִּי
 עֲקִיבָא, וְלֹא – אִין הַדְּבָרִים דּוּמִים, אִם אֶמְרֵת דִּין זֶה שְׂתַמְחוּיִין
 מִחֲלָקִים בְּמְעִילָה, הרי זהו משום שמעילה חמורה, שְׁהָרִי עֲשֶׂה בָּהּ
 הַכְּתוּב אֵת הַמְּאֹכֵל בְּאוֹכֵל – שאם נתן מאכל של הקדש לחבירו,
 מעל הנותן, וְאֵת הַמְּהַנֶּה בְּהַנְהָה – וכן אם נתן לחבירו חפץ של
 הקדש שאינו ראוי לאכילה כדי שיהנה ממנו, מעל הנותן, ואף שבכל
 התורה אין שליוות לדבר בעירה, לגבי מעילה חייבה התורה את
 השולח, ועוד שצִירַף אֵת הַמְּעִילָה לְזָמֵן מְרוּבָה, שאם מעל היום
 בחצי פרוטה, ולאחר כמה שנים בחצי פרוטה, הרי הם מצטרפים
 לחייבו אשם מעילות, ויתכן שמחמת כן החמירה בה התורה גם
 לחייבו על כל תמחוי ותמחוי, האם תֹּאמַר דִּין זֶה אֵף פְּאִיסוֹר נֹתֵר,
 שְׂאִין בּוֹ אֵף אֶחָת מִחֻמְרוֹת אֵלּוּ, והרי כשם שלא החמירה התורה
 בנותר בכל אלו, יתכן שאף לא החמירה בו לחייב על כל זבח חובב
 בפני עצמו, או על כל תמחוי ותמחוי בפני עצמו.

גמרא

הגמרא מבררת כמה נחלקו רבי שמעון ותנא קמא. שואלת הגמרא:
 מֵאִי קָשְׁיָא לִיה – מה הוקשה לו לרבי שְׂמַעוֹן על דברי תנא קמא,
 שמחמת כן אמר שלא זו היתה שאלתו של רבי עקיבא. משיבה
 הגמרא: הָבִי קָא קָשְׁיָא לִיה – כך הוקשה לו לרבי שמעון על דברים

מוֹכֵי שְׁחִין עוֹשִׂין בְּרוּשָׁלַיִם, שהיו אבריהם נושרים מחמת השחין,
 ולא היו רוצים להיות מאוסים ברגל באברים מדולדלים, ולכן היה
 מוכה השחין הולך לו עָרַב פֶּסַח הוֹלֵךְ לוֹ אֶצֶל הָרוּפָא, והותכו לאבר
 המדולדל מגופו עד שִׁמְנִיחַ בּוֹ בְּשַׁעֲרָה – שנשאר מחובר לגופו
 בשיעור קטן ביותר, כשערה, אך לא היה חותכו לגמרי כיון שאחרי
 שנתלש האבר מגוף האדם הוא מטמא, וְתוֹכְבוֹ בְּסִירָא – והיה
 המוכה שחין מחבר את האבר המדולדל לקוץ שמחובר לקרקע או
 לכותל, וְנִמְשַׁךְ מִמֶּנּוּ – והיה מושך את גופו ומתוך כך היה האבר
 נתלש מעצמו, וְהֵלָה – אותו מוכה שחין עוֹשֶׂה פֶּסַחוֹ בְּטַהֲרָה,
 וְהָרוּפָא עוֹשֶׂה פֶּסַחוֹ בְּטַהֲרָה, שהרי שניהם לא נגעו באבר לאחר
 שנתלש, ומוכח שכשנגעו בו בהיותו מדולדל אפילו בחיבור של
 כשערה, לא נטמאו ממנו. וסיימו ואמרו (ורואה אני) [ורואין אנו]
 שֶׁהַדְּבָרִים קָל וְחֻמְרָא, שאף אבר המדולדל בבהמה אינו מטמא, ומה
 אדם שמקבל טומאה בעודו חי, מכל מקום אבר המדולדל שלו טהור,
 בהמה, שאינה מקבלת טומאה בחייה, קל וחומר שלא יהא אבר
 מדולדל שבה טמא.

גמרא

הגמרא מבארת מדוע מוכה השחין שתלש את אברו המדולדל, אינו
 נטמא מהאבר ברגע שפירש ממנו, ומביאה תחילה משנה אחרת
 בענין דומה: תֵּנּוּ הַתָּם – שנינו במסכת מכשירין (פ"א מ"ה), לגבי הדין
 שאין אוכל מקבל טומאה עד שיבואו עליו מים לרצונו, שנאמר (ויקרא
 י"א לח) יָבִי יָתֵן מַיִם עַל יַדְּךָ וְנָפַל מִמֶּבְלָתְךָ עָלָיו טָמֵא הוּא לָכֵן, הַמּוֹחֵק
 אֵת הַכְּרִישָׁה – כותש ודוחק מין ירק מאכל ששמו 'כרישה' [כרתין],
 וירצאים ממנו המים שנבלעו בו, או טל שירד עליו, וְהַפּוֹחֵט את המים
 שֶׁבְּשַׁעֲרוֹ וּבְכַסּוֹתוֹ, מְשַׁקֵּין שְׁבִתוֹכוֹ – בתוך ה'כרישה' או בתוך
 השיער והבגד, אִינּוּן בְּכִי יוֹתֵן' – אין להם שום חשיבות, ואינם
 מכשירים את המאכל לקבל טומאה, וְאֵילוֹ הַמִּים הַיּוֹצֵאִין מִמֶּנּוּ,
 הָרִי הֵן בְּכִי יוֹתֵן, ומכשירים לקבל טומאה. ועל משנה זו אָמַר
 שְׂמוּאֵל, וּכְרִישָׁה עֲצֻמָּה הוֹכְשָׁרָה לְקַבֵּל טוּמְאָה אֹתָם מִים
 שִׁיבָאוּ מִמֶּנָּה, אף שלא נגעוה בתוך לאחר יציאתם, מֵאִי מְעִמָּא, הואיל
 וּבְשַׁעֲתָ פְּרִישְׁתָּן מִמֶּנּוּ – בשעה שפרשו המים מהכרישה נגעו בה,
 הוֹכְשָׁרָה לְקַבֵּל טוּמְאָה.

מקשה הגמרא על דברי שמואל: וְהֵתֵן בְּמִשְׁנֵינוּ, וכך היו מוכי שחין
 שבירושלים עושים, עָרַב פֶּסַח הוֹלֵךְ לוֹ אֶצֶל בּוֹ הָרוּפָא וְחֹתְכוֹ עַד
 שִׁמְנִיחַ בּוֹ כְּשַׁעֲרָה, ותחבו בסירה ונמשך ממנו, והלה עושה פסחו
 והרופא עושה פסחו, וְקָשָׁה, אִי אֶמְרֵת לגבי המים היוצאים מן
 הכרישה, שֶׁבְּשַׁעֲתָ פְּרִישְׁתָּן הוֹכְשָׁרָה, ואתה מחשיב את הנגיעה של
 רגע ההפרדה כנגיעה, אם כן כיצד אותו מוכה שחין נשאר בטהרתו,
 וְהוּא אֵיבָא נְמִי הוּוּא אֶכְרָ הַמְּדוּלְדֵל בְּשַׁעֲתָ פְּרִישְׁתָּן מֵאֲדָם – והרי
 יש כאן את אותו אבר המדולדל שפרש מגוף האדם, ובשעת פרישתו
 הוא טמא, וכיון שאנו מחשיבים את האדם כנוגע בו בעת פרישתו,
 נְטַמְיָה לְאֲדָם – יטמא האבר את אותו מוכה שחין, ואילו במשנה
 מבואר שהוא נשאר בטהרתו.

מתרצה הגמרא: דִּין זֶה הוּא בְּדָקָא אֶמַר רַב יוֹסֵף לגבי ענין אחר
 שמדובר בְּנִיתָיו בְּכָל בְּהֵמָה, וְהָבֵא נְמִי – ואף כאן, לגבי אותו מוכה
 שחין, צריך לומר שמדובר בְּנִיתָיו בְּכָל בְּהֵמָה – שמושך המוכה שחין
 את גופו בכח ובבת אחת, ואינו נוגע כלל באבר בשעת פרישתו, ואין
 זה דומה למים היוצאים מן הכרישה, שיוצאים בנחת ונמשכים על
 גבי הכרישה בשעת פרישתן לאחר שיצאו ממנה, וכבר חשובים הם
 מים להכשיר, ולכן הם מכשירים אותה לקבל טומאה.

מבארת הגמרא לגבי מה נאמרו דברי רבי יוסף: וְהִבָּא אֵיתָמַר –
 והיכן נאמרו דבריו דְּרַב יוֹסֵף, אֶחָה – על ברייתא זו, וְבַּמָּא מֵת
 שְׁהִי מְהִלְכִים, וְיִרְדוּ עָלֵיהֶם נְשָׁמִים, אֵף עַל פִּי שֶׁהוּב או טמא המת
 פוֹחֵמִין את בגדיהם כדי שירדו המים (זה אֵת זֶה מְשַׁקֵּין הַיּוֹרְדִין)
 מִצַּד הַעֲלִיּוֹן לְצַד הַתַּחְתּוֹן, המים שהוררים, משום שאינם חשובים
 משקה, כיון שהם עתידים להבלע בשפה התחתונה של הבגד, שְׂאִין
 מְחַשְׁבִּין אֵלָא שִׁיבָאוּ מִכּוֹלָן – שאינם חשובים משקה אלא כשיצאו

30 הגמרא מנסה להוכיח זאת מברייתא: **תא שמע, דתניא** בברייתא, **אבל** בשוגג **חמש חתיכות** נותר **מזבח אחד, בהעלם אחת, בחמשה** **תמחויון, אינו מביא** על אכילת כולן **אלא תפאת אחת, אם** נודע **לו** בודאי שהיו החתיכות נותר וחטא באכילתן, **וכן על 'לא הודע'** **שלקהו** – אם אינו יודע בודאי אם היה באכילתן איסור נותר או לא, **אינו מביא** על אכילת כולן **אלא אשם תלוי אחד, שאין** התמחויון **מחלקים.** אך אם אבל חמש חתיכות נותר **מחמשה תמחויון, בחמש** **העלמות** – שבין אכילת חתיכה לחתיכה נודע לו כבר האיסור שעבר **אחת ואחת** מן האכילות, אם נודע לו בודאי שהיו החתיכות נותר **וחטא באכילתן, וכן על 'לא הודע' שלקהו** – אם לא נודע לו בודאי **אם היה באכילת החתיכות איסור נותר או לא, מביא אשם תלוי על** **כל אחת ואחת** מן האכילות, שההעלמות מחלקות. ואם אבל חמש **חתיכות נותר מחמשה וזכחים, אפילו** אכלן **בהעלם אחת, חייב [על** **כל אחת ואחת],** שהגופים מחלקים. **רבי יוסי ברבי יהודה אומר,** **אפילו** אבל **חמש חתיכות מחמשה וזכחים בהעלם אחת, אינו** **מביא אלא תפאת אחת** כשנודע בודאי שחטא באכילתו, **וכן על** **ספיקו** – כשלא נודע בודאי אם חטא באכילתו או לא, **אין מביא** **אלא אשם תלוי אחד, שאף** גופים אינם מחלקים. **אומרת הברייתא:** **כללו** של **דבר, בין** לתנא קמא ובין לרבי יוסי **ברבי יהודה, כל** שרדים **להיות חלוקין בתפאות, שכשנודע חטאם צריכים להביא חטאת על** **כל אכילה, דינם** להיות גם **חלוקין בתפאות** וכשלא נודע חטאם **בודאי צריכים הם להביא אשם תלוי על כל אכילה. ממשיכה** **הברייתא ומביאה את דברי תנא קמא, שאף** שאמר לגבי נותר שאין **לחייב מחמת חילוק התמחויון, מכל מקום** אם **אכל חמש חתיכות** **של קרבן בחמשה תמחויון מזבח אחד, לפני וריקת דמים** שיש בהם **איסור מעילה, אפילו בהעלם אחת, חייב** קרבן אשם **על כל אחת** **ואחת** מן האכילות **משום מעילה, כי** לגבי איסור מעילה התמחויון **מחלקים.**

27 **הראשונה במזיד ואת השנייה בשוגג, פטור, משום** שאכילת **הראשונה** היתה במזיד, שאין מביאים עליו קרבן, ובאכילת השנייה **לא** היו לפניו שתי חתיכות. **ורבי מחייב** אשם תלוי גם כשהשנייה **בשוגג, כשיטתו** שאף בספק של חתיכה אחת חייב אשם תלוי. **ממשיכה הברייתא:** אם **אכל את שתיהן במזיד, פטור** שאין קרבן בא **על מזיד. אכלום שנים** – שני בני אדם שתי החתיכות **בשוגג, שניהן חייבין** – כל אחד מביא אשם תלוי. **ומבארת הברייתא:** **השני** – מה שהשני מביא אשם תלוי על החתיכה השנייה, **לא מן הדין הוא,** **שהרי** כשאכלה לא היו לפניו שתי חתיכות, **אלא שאם אתה אומר** **שהשני פטור על החתיכה השנייה, קבעת את הראשונה בתפאתה,** **כלומר,** היינו טועים לומר שהטעם שהשני פטור משום שהוא אבל **שומן, וממילא** הראשון אבל חלב, **ונבוא לחייב את הראשון חטאת** **ולא אשם תלוי.** **מבארת הגמרא: ומנו** – הסיפא של הברייתא, לגבי שנים שאכלו **בשוגג את שתי החתיכות, כשיטת מי היא, אי** כדעת רבי שבברייתא, **הסובר** שאשם תלוי בא אף על ספק חתיכה אחת, אם כן יקשה, מדוע **אמרה הברייתא** שהאשם של השני אינו מן הדין, **והלא מן הדין ומן הדין הוא** – בודאי הוא חוב גמור מן הדין, שהרי אף באוכל חתיכה **אחת מסופקת** סובר רבי שחייבים אשם תלוי, **ואי כדעת רבנן,** **הסוברים** שאין מביאים אשם תלוי אלא בספק של שתי חתיכות, אם **כן יקשה, וכי משום דלא נקבע ראשון בתפאתה** – כדי שלא יצטרך **הראשון להביא חטאת על אכילת החתיכה הראשונה, נימא** ליה **לשני אייתי חולין לעזרה** – נאמר לשני להביא חולין לעזרה, שהרי **כיון שאין מביאים אשם תלוי בספק חתיכה אחת, האשם** שיביא השני **הוא חולין בעזרה.** **מתרצת הגמרא: אמר רב אשי,**

1 **אלו, מה ראיה היא שהביא רבי יהושע לשוחט חמשה זבחים בחוץ** **מאוכל קרבן** שלא נזרק דמו מחמשה תמחויון, שהוא חייב חמש, **והרי מה לאוכל, שכן נהנה מאכילתו, ולכן יש לחייבו על כל תמחויו** **ותמחויו, אבל** הוזהב בחוץ שלא היתה לו הנאה, אפשר שחייב רק **אחת על כולם.** ועל כרחנו שאמנם לא היתה שאלתו של רבי עקיבא **על השוחט בחוץ, אלא כך שאלו רבי עקיבא, האוכל נותר מחמשה** **וזכחים בהעלם אחת, מהו** – מה דינו, האם חייב בכל אחת ואחת, **או שחייב אחת על כולן. אמרו לו רבן גמליאל ורבי יהושע, לא** **שמענו. אמר רבי יהושע, שמעתי באוכל מזבח אחד מחמשה** **תמחויון בהעלם אחת, שחייב על כל אחת ואחת משום מעילה,** **ורואה אני שהדברים קל וחומר.** ונמצא שלא הביא רבי יהושע **ראיה מאוכל לשוחט, אלא מאוכל לאוכל, שכשם** שלגבי מעילה יש **חייב על כל אחת ואחת, כך** לגבי אכילת נותר יש חייב על כל אחת **ואחת. ומבארת הגמרא מה הוא הקל וחומר: מה** האוכל **מזבח אחד** **בחמשה תמחויון, אף על פי שאין אלו גופין מוחלקין, מכל מקום** הוא **חייב על כל אחת ואחת** מן האכילות **משום שאכל מתמחויון** **מוחלקין, חמשה וזכחים ממש, דגופין מוחלקין, האוכל מהם לא כל** **שכן שיתחייב על כל זבח חוב.** **(אמר רבי שמעון לא כך שאלו אלא** **באוכל מזבח אחד) נותר מחמשה וזכחים בהעלם אחת מהו חייב** **אחת על כולן או חייב על כל אחת ואחת אמרו לו לא שמענו** **רבי יהושע אומר שמעתי באוכל מזבח אחד בחמשה תמחויון** **שהוא חייב על כל אחת ואחת משום מעילה ורואה אני שהדברים** **קל וחומר.**

24 **שנינו במשנה: אמר לו רבי עקיבא לרבי יהושע, אם הלכה היא** **נקבל ואם לדין יש תשובה בו, אם אמרת במעילה, שעשה בה את** **המאביל כאוכל ואת המהנה כנהנה, וצירף את המעילה לזמן** **מרובה, תאמר בנותר שאין בו אחת מאלו.**

27 **מבארת הגמרא: קיבלה רבי יהושע להא** – לזו התשובה **מרבי** **עקיבא, והסכים שאין ללמוד נותר ממעילה, או לא.**

1 **(שם), רבי אליעזר אומר, מתנדב אדם אשם תלוי בכל יום, ואף אם** **אין ספק לפניו.**

3 **מתרצת הגמרא: אמר רב אשי, רבי אליעזר אליבא דרבא בן בוןא** **– מה שהוצרך רב נחמן לומר שלרבי אליעזר חייב רק באופן** **שאכלה, הוא לפי שיטת בבא בן בוטא. דתנן** – ששנינו לקמן (שם), **שהיה בבא בן בוטא מביא אשם תלוי כל יום חוץ ממחרת יום** **הכיפורים, כיון שיום הכיפורים כיפר על ספק עבירה שבידו, ונשבע** **שאלו היו מניחים לו היה מביא גם באותו יום, אלא שהיו אומרים** **לי המתן עד שתקנס לבית ספק** – המתן עד שיעבור עליך זמן **שיתוכל לבוא בו ליד ספק חטא, ולפי שיטה זו** אפילו לרבי אליעזר **צריך שיאכל את חתיכת הבשר כדי שיהיה מקצת ספק ואף בספק** **חתיכה אחת.**

13 **הגמרא מבארת ברייתא בדין שתי חתיכות לגבי חייב אשם תלוי: תנו** **רבנן בברייתא, היו לפניו שתי חתיכות, אחת של שומן ואחת של** **חלב, בא ישראל ואכל את הראשונה, ובא עובד זבחים ואכל** **את השנייה, חייב ישראל אשם תלוי על אכילת הראשונה, כיון** **שבשעה שאכל היו לפניו שתי חתיכות, וכן אם בא קלב ואכל את** **השנייה, וכן עזרב שאכל את השנייה, חייב ישראל על אכילת** **הראשונה. אבל אם בא עובד זבחים ואכל את הראשונה, ואחריו** **בא ישראל ואכל את השנייה, פטור, כיון** שבשעת אכילתו לא היו **לפניו שתי חתיכות. ורבי מחייב** אף על אכילת השנייה, משום שרבי **סובר שאשם תלוי חייב אף בספק של חתיכה אחת. ממשיכה** **הברייתא ואומרת דין נוסף: אם אכל ישראל את החתיכה הראשונה** **בשוגג, שלא ידע שיש בה ספק חלב, ואת השנייה אכל במזיד, שידע** **שיש כאן ספק, חייב על אכילת הראשונה אשם תלוי, כי כשאכל את** **הראשונה, ששגג בה, היו לפניו שתי חתיכות, אך אם אכל את**